מו א מיי׳ פי״א מהלכות טומאת אוכלין הלי״ד: מז ב טוש״ע או״ח סימו שכ

מו ב טוש"ע או"ו

טותמת מוככן הפי"ז. מו ב טוש"ע או"ח סימן שכ סעיף ח: יו ג מיי' פ"ח מהלכות שכת

לאוין סה טוש"ע או"ח שם

נחוין סה טוש"ע חו"ח שם סעיף 1: יח ד מיי פ"ח שם הל"י ופכ"א הלכה יב: יש ה מיי פי"ב מהלכות

גירושין הלט"ו סמג עשין ג טור שו"ע אה"ע

:סימן יו סעיף ג

הל"י ופכ"א הל' יג סמג

כביצה מכוונת מהור הא יותר מכביצה ממא

ואי אמרת משקה הבא לאוכל אוכל הוא

במאי איתכשר הוא מותיב לה והוא מפרק

לה בסוחם לתוך הקערה א"ר ירמיה כתנאי המחליק בענבים לא הוכשר רבי יהודה

אומר הוכשר מאי לאו בהא קמיפלגי מ"ם

משקה הבא לאוכל אוכל הוא ומ"ם לאו אוכל

הוא אמר רב פפא דכולי עלמא ואן משקה הבא

לאוכל לאו אוכל הוא והכא במשקה הבא

לאיבוד קמיפלגי מר סבר משקה הוא ומ"ם

לאו משקה הוא ובפלוגתא דהני תנאי דתניא

אהמפצע בזיתים בידים מסואבות הוכשר

לסופתן במלח לא הוכשר לידע אם הגיעו

זיתיו למסוק אם לאו לא הוכשר רבי יהודה

אומר הוכשר מאי לאו בהא קמיפלגי דמ"ם

משקה העומר לאיבור משקה הוא ומ"ם לאו

משקה הוא אמר רב הונא בריה דרב יהושע

הני תנאי במשקה העומר לאיבור פליגי והנך

תנאי במשקה העומד לצחצחו קמיפלגי א"ר

זירא אמר רב חייא בר אשי אמר רב סוחם

אדם אשכול של ענבים לתוך הקדרה אבל

לא לתוך הקערה בודג לצירו אפילו לתוך

הקערה יתיב רב דימי וקאמר לה להא

שמעתא א"ל אביי לרב דימי אתון משמיה

דרב מתניתון ולא קשיא לכו אנן משמיה דשמואל מתנינן לה וקשיא לן מי אמר

שמואל דג לצירו אפי׳ לתוך הקערה והאיתמר

כבשים שסחטן אמר רב לגופן מותר למימיהן

פמור אבל א'מור ושלקות בין לגופן בין

למימיהן מותר ושמואל אמר אחד כבשים

ואחד ישלקות לְגופן מותר למימיהן פטור אבל

אסור א"ל האלהים יעיני ראו ולא זר י (כלו

כליותי בחקי וגו') מפומיה דר' ירמיה שמיע

לי ור' ירמיה מר' זירא ור' זירא מרב חייא בר

אשי ורב חייא בר אשי מרב: גופא כבשים

שסחטן אמר רב לגופן מותר למימיהן פטור

אבל אסור ושלקות בין לגופן בין למימיהן

מותר ושמואל אמר יאחד זה ואחד זה לגופן

מותר למימיהן פמור אבל אסור רבי יוחגן

אמר אחד כבשים ואחד שלקות לגופן מותר

למימיהן חייב חמאת מיתיבי סוחמין כבשים

בשבת לצורך השבת אבל לא למוצ"ש וזיתים

וענבים לא יסחום ואם סחם חייב חמאת

קשיא לרב קשיא לשמואל קשיא לר' יוחגן רב מתרץ למעמיה שמואל מתרץ למעמיה

ר' יוחנן מתרץ למעמיה רב מתרץ למעמיה

סוחטין כבשים בשבת לצורך השבת אבל לא למוצ"ש בד"א לגופן אבל למימיהן פטור

אבל אסור ושלקות בין לגופן בין למימיהן

לבילה מכוונת טהור. משנה היא במסכת טהרותיי ומפרש בה בהדיא

ליה משקה מטיפה ראשונה שהמשקה

מהבל טומאה בכל שהוא וה"ג תני בה

בהדיא יותר מכבינה טמא שכיון שינאה

טיפה ראשונה נטמאה בכבינה. וטמא

מת דווקה נקט שאינו מטמא בהיסט

וה״ה לטמא שרך וכל טמאי מגע וטמא

מת לרבותא נקט דהוי אב הטומאה

משום דקתני סיפה הבל זב שסוחט

מעשרות פ"ח מ"ח. ב) מ"ח ל"נ. ג) יבמום מזי נ) סית ליג, ג) יכנות פו. ודף קכב. בכורות לו. מו:, ד) [פ"ג מ"ג], ה) ל"ל והענבים ואיירי בפת שנילוש במי פירות ועכשיו הוכשר,

(h) תום' ד"ה כבילה וכו' הטיפה ראשונ' הוכשר הואיל ואוכל וכו' בריש המלניע. נ"ב דף לא בד"ה אילנגעני, ליכי לף למ ביייה. אי לענין וע"ש: (3) ד"ה דכ"ע וכו' דא"כ מ"ט: (ג) ד"ה וכ' יומנן וכו' אסכי סממא בכבשים ובשלקות למימיהן:

גליון הש"ם

גמ' שלקות לגופן מותר למימיהן. עי' לעיל דף עג

הגהות הגר"א

[א] גם' משקה הבא לאוכל לאו אוכל הוא. נ"ב גירסת הגאונים אוכל הוא. ע"

מוסף תוספות

א. דפירש דכל שהוא מקבל טומאה מן התורה. תום׳ פסחים לג: ד״ה לאימת. הולד לאיבוד או ריטנ״ל, ו. משום דרובן איירי. 'תוס' הרח' יב. ובהא איירי נמי יוחנן. מוס׳ הרא״ש.

זיתים וענבים אפי׳ גרגיר יחידי טמא שכיון שינאה טיפה ראשונה נטמא המשקה במשא הזב: ואי אמרם כו'. דקס"ד אפי׳ סוחט לחוך הקדירה: כתנאי. משקה הבא לאוכל אוכל הוא או משקה הוא: המחליק בעובים. נחתום המחליק פני ככרותיו בענבים שסוחט המשקה על הככר: הוכשר. האוכל ס הענבים הוכשרו: הבא. לצורך אוכל כגון שסחטו לשם הפת: ה"ג דל"ע משקה הבא לאוכל לאו אוכל הוא. אלא משקה הוא והיינו טעמא דמ"ד לא הוכשר שמתחילה נסחט אדעתא דאזיל לאיבוד שהאור שואבו ושורפו: המפלע בויתים. בלציי"ר כדי שיהיו רכין: הוכשר. דניחא ליה במשחא דטייף עלייהו שמתוך כך הם מרבים טעם: לפופחן במלח. שמתוך שהן קשין אין המלח נדבק בהן ומפלעם לרככן מבחוך מעט: לא הוכשר. דלא מכוין למשקה דידהו דליעקר: לידע אם הגיעו זיתיו למסוק. לריך הוא לראות אם שומנו נוח לנאת מיהו המשקה אזיל לאיבוד: הני סנאי. דמפצע ודאי במשקה העומד לאיבוד פליגי כדאמרי׳ אבל תנאי דמחליק לאו בעומד לאיבוד פליגי דלאו לאיבוד אזל שהרי לנחלח האוכל נתנו והרי מלחלחו אלא במשקה העומד לנחנחו לאוכל הא מיפלגי דא"נ משתה הבא לאוכל משקה הוא ה"מ היכא דקא שריף ליה א"נ שטר ביה ריפתא דתורת משקה עביד אבל ללחלחו פליגי: ודג ללירו. סחיטת דג להוליא לירו לאו משקה הוא אלא אוכלין: כבשין. ירק חי כבוש ביין וחומץ: לגופו. אם לאכול הכבשים סוחטן ממשקה הלף עליהן והנבלע בהן מותר לכתחילה דלא מפרק הוא הואיל ולאו למשקה הוא לריך: פטור. שאין זה מפרק שאין המשקה הזה יולא מן הכבשים שלא גדל בתוכן אבל אסור אטו זיתים וענבים: שלהות. אפילו למימיהן לאו משקה נינהו אלא אוכל: למימיהן פטור אבל אסור. והא שלקות דומיא דדג לצירו הוא ולא שרי ליה שמואל לכתחילה: עיני ראו ולא זר. הא דבעינא למימר לך דמשמיה דרב איתמר: סוחטין כבשין. ולא מפליג בין לגופן בין למימיהן ושרי לכתחילה וקשיא לכולהו דליכא בהו דשרי כבשין למימיהן לכתחילה: דבר חורה. כלומר אסרה

ובלבד שלא יגע במשקה שאינו נוגע אלא באוכל וכיון דכביצה מכוונת הוא לכי סחיט טיפה קמייתא חסר ליה מכביצה ואין האוכל אע"פ שהוא טמא מטמא המשקה שאין אוכל מטמא אחרים בפחות מכבילה אבל אם היה נוגע במשקה איטמי

תורה אור השלם

אַשֶּׁר אֲנִי אֶחֶזֶה לִּי וְעֵינֵי 1 אֲשֶׁר רְאוּ וְלֹא זְר כְּלוּ בִלְיתֵי

תוק' פקחים (ג: ד"יה לחיתה. ב. מתכשרי, ומיד. חוק' פקחים לג: ד"יה לחיתה. ג. כל הנשאר. חוק' פקחים לג: ד"יה לחיתה. ד. [ר]משקין מיבלע בליעי. חוק' פקחים לג: ד"יה לחיתה. ה. הה לי אם יווקן לאיבוד הוא, שאינו הולך לאיבוד הוא, מ״מ כיון שבא לאוכל הרי הוא כאוכל ואינו מכשיר. לענ"מ, 1. משום דרובן למשקין והלכך כשטוחטן למשקין והלכך כמטוחטן לבדיכת זתים דלמא אתי משמע דאי אתי לידי סחיטה הויל מלאכה דאוריתא ואע"פ שאין המשקה מגופה. מי המ"ן. ח. בכבשים. תוס' הרח"ש. ס. למימיהן. ר"ח. י. דהא [ב]סחיטת זיתים וענבים בין לקדרה בין לקערה למימיהן הוא צריך וא"ר למימיהן הוא צריך וא"ר יוחגן שהסוחט כבשים יוחגן שהסוחט לבכשים ושלקות למימיהן כסוחט הייתים וענבים וחייב חטאת. כ"ח, יא. [ד]על כרחין דוקא לתוך הקערה אוורי מומ"ר כרחיים אוורים מומ"ר כרחיים אוורים מומ"ר ברחיים אוורים מומ"ר ברחיים אוורים מומ"ר ברחיים אוורים מומ"ר ברחיים מומ"ר ברחיים

רבינו חננאל

החולקין במפצע זיתים החולקין במפגע רונים בידים מסואבות, פליגי במשקה העומד לאיבוד. א"ר זירא א"ר חייא בר אשי אמר רב סוחט אדם

ו) רש"ל ועי מהרש"ל,

הגהות הב"ח

ע"ב תוס' ד"ה ולריך לעלים:

הגאונים אוכל הוא. עי' רשב"א וכ"כ הרי"ף ע"ש:

הוא וכאוכל הוא חשוב ואינו מכשיר. ובא רב הונא ופירש כי התנאין החולקין (במחלק) במחליק בענבים, פליגי במשקה העומד לצחצחו, ואילו

לעזי רש"י

מוסף רש"י

טמא מת שסחט זיתים טמא מת שטחט אתים וענבים כביצה מכוונת טהור. וכדמסיק מילתא נמסכת טהרות וכלבד שלא יגע במשקה, וכגון שדרכן יגע במטקא, וכגון שאינ שאין כאן מטמא משי אלא הוגין שנגע בהן הטים אלא הזגין שנגע בהן הטמא קודם לכן בידים, שהוא לא נוהר אלא משילא משקה וכשהמשקין נוגעין בוגין כבר מסג שיעור כבינה, דיתור מכבילה כל דהו קתני התם בהדיא טמא שכיון שילא טפה ראשונה נטמאת הטיפה בכבילה, שעדיין היה באוכל כבילה, אע"ג דאין משקה הנבלע באוכל מקבל טומאה עמו משלים הוא את שיעורו, דדכוותה תנן התם טובא יבמנחות (נד:) נמי מייתי לה בגמרא כביצה אוכליו שהניחו במתה ונתמעטו טהורין וכן כזית חלב ופיגול ונותר, חזר והניתן בגשמים ותפחו טמאין וחייבין עליהן משום פיגול וחלב. ואע"ג דגשמים ונותר וחנב, ווש הנבלעין בתוכו לאו חלב נינהו, דאי סחיט להו ושתי דחי סחיט נהו ושתי מינייהו כזית פטור, אפילו הכי כל כמה דבגווה נינהו משלמי לשיעוריה, וטמא מת דוקא נהט שאינו מטמא בהיסט. יהוא הדין לטמא שרן וכל שסחט אפילו גרגיר יחידי תנן התם דמטמא אפילו בפשוטי התם דמטמת חפילו בפוסי כלי עך, דכיון דילאת טיפה ראשונה ונטבל העך והגביהו נטמאו משקין שעל העך במשא, דמשקה מקבל טומאה בכל שהו, וכשחזר ונתנו לתוכו

רב נסים גאון ואיז עד מפי עד כשר

נתערב טמא בטהור והכל

רבינו חננאל (המשר)

אנחנו כותבין תירוץ טעמא דר׳ יוחנז דהילכתא כוותיה. ושמואל ור׳ יוחנן הלכה כר׳ יוחנן, ולפיכך מדקדקינן בדבריו להעמיד הלכה על בוריה. ר' יוחגן מתרץ לטעמיה סוחטין כבשים בשבת לצורך השבת. אבל לא למוצ"ש, ואחד כבשים יאחד שלקות לגופן, אבל ולא הפריש בסחיטתן . למימיהן בין קדירה לקערה אלא הכל אסור. זיתים סוויטות היותים וענבים בין לקדירה ובין לקערה למימיהן הוא צריך, וא״ר שהסוחט ושלקות למימיהז. כסוחט זיחים ועורים וחייר חמאם

בביצה מבוונת מהור. פי׳ בקונטרם שאע״פ שהאוכל טמא אינו מטמא את המשקה שאין אוכל מטמא בפחות מכבינה

והאי טעמא לא ניחא אלא למ"ד בפרק כל שעה (פסחים דף לג: ושם) משקים מיפקד פקידי אבל למ"ד התם מיבלע בליעי טמאים המשקין

מאליהן כיון שנגע באוכל ייןומשני התם דבמתני' מיירי בענבים שלא הוכשרו לאימת מתכשרי לכי סחיט להו וכי סחיט להו בליר שעוריה והשתא לפי׳ רש"יא מה בכך] מיד כשיצאה הטיפה ראשונה ב (h) נטמאה הואיל ואוכל מקבל טומאה בכל שהואד ומה שהקשה ר"ת לפירו׳ פי׳ לעיל בריש המלניע (דף 66.): דב"ע משקה הכא לאוכל לאו אוכל

הוא. לא מלינן למימר דכ"ע אוכל הוא (כ) א״כה מ״ט דמ״ד הוכשר: מה בועו זיתיו למסוק כו'. מה שחשה ליה לרב נחמן דמפרש

בפ"ק (דף יו.) דגורו לבלור בטהרה משום דפעמים שאדם הולך כו׳. שם פירשתי (בד"ה גחרני):

כבשים שסחטן לגופן מותר

למימיהן פמור אכל אסור. רב לטעמיה דאמר לחמן דבר תורה אינו חייב אלא על דריכת זיתים וענביסי ולפירוש הקונטרס דפי׳ משום דאתי המשקה מעלמא קשה לרבי אמאי גזרו להדוקי אודרא אפומא דשישת בשלהי תולין (לעיל דף קמת). שמא יסחוטי הא אפילו סחיט ליכא איסור דאורייתא מיהו י"ל דהתם רבא דחאמר לה וס"ל כר' יוחנן דמחייב סטאת הובי יוחנן אמר אחד כבשין ואחד שלקות לגופן מותר למימיהן חייב חמאת. ובדג לצירו נמי הוה מחייב ר' יוחנן חטאת לתוך הקערה דדג לנירו מדמינן לשלקות בכולה שמעתיה דפריך מדשמואל דשלקות אההיא דדג ללירו ופי׳ ר״ח דהלכה כר׳ יוחגן דקיי״ל כוותיה לגבי רב ושמואל ושמעינן ממילתא דר"י שאסור לסחוט כבשים ושלקות למימיהן ואם סחט חייב חטאת ולא הפריש בסחיטה^ט בין קדירה לקער׳ אלא הכל אסור מתוך אלו דברים מתברר שאין הלכה לא כשמואל ולא כרב שאמרו סוחט אדם אשכול של ענבים לתוך הקדירה ויש שמעמידין דברי רב ושמואל ביו"ט מדדייה רב חסדה מדברי שמוחל כן וחין לנו להדורי אפריכי ולאפוקי שמעתא מדוכתיה אלא ודאי בשבת האמרי רב ושמואל ואין הלכה כמותן לא בשבת ולא ביו"ט ע"כ פי׳ ר״ח ומה שדקדק מדלא מפליג ר' יוחנן משמע דמיירי אפילו לתוך הקדירה אין זה דיוק דהא רב ושמואל נמי אסרי סתמא בכבשים (מימיהן ואע"ג יא דשרו לסחוט בהדיא שלמימיהן אשכול של ענבים לתוך הקדירה^{יב} ומה שדחה דברי המעמידין דברי רב ושמואל ביו"ט אומר ר"ת שהדין עמו אבל דברי רב חסדא ביום טוב כלפירשתי לעיל:

בהמה

מותר וזיתים וענבים לא יסחום ואם סחמן חייב חמאת שמואל מתרץ למעמיה סוחמין כבשים בשבת לצורך השבת הוא הדין לשלקות בד"א לגופן אבל למימיהן פמור אבל אסור וזיתים וענבים לא יסחום ואם סחם חייב חטאת ר' יוחנן מתרץ למעמיה סוחטין כבשים לצורך השבת אבל לא למוצ"ש אחר כבשים ואחר שלקות בר"א לגופן אבל למימיהן לא יסחום ואם סחם נעשה כמי שסחם זיתים וענבים וחייב חטאת אמר רב חייא בר אשי אמר רב ידבר תורה אינו חייב אלא על דריסת זיתים וענבים בלבד וכן תני דבי מנשה דבר תורה אינו חייב אלא על דריסת זיתים וענבים בלבד מהואין עד מפי עד כשר

ילא כרב שאומרים סוחט אדם אשכול של ענבים לתוך הקדירה אבל לא לתוך הקערה. ויש שמעמיד דברי (רבינו) רב ושמואל ביו״ט, מדדייק רב חסדא אדם אשכול של ענכים לתוך הקדירה אבל לא לתוך הקערה. ויש שמעמיד רברי (רבינו) רב ושמואל ביו"ט, מדדייק רב חסדא דבר שמואל ואמר מדברי רבינו למד חולב אדם עז לתוך הקערה. ויש שמעמיד רברי עוכרה כדי לקיים דבריהם להיות הלכה. ואין דבריהם נכונים שאפילו ביו"ט כל אילו אסורין. ולעק בפיז מן הבהמה ביו"ט הוא רביש שאפילו ביו"ט כל אילו אסורין. ולעק בפיז מן הבהמה ביו"ט. ואקשינן עליה היכי דמי אי דאיכא סכנה חש (שנשא) פקחת אבא שאול אומר נוהגין היינו שיונקין מן בהמה טהורה ביו"ט. ואקשינן עליה היכי דמי אי דאיכא סכנה אפילו ביו"ט אסור. ומפרקינן לא צריכא דאית כה צערא (וסברא) (וסבר) (וסבר) מפרק כלאחר יד הוא, שבת דאיסור סקילה הוא זור רבנן, יום טוב דאיסור לאו לא גזור רבנן. הנה אפילו לינק ביו"ט לא התירו אלא מקום שיא צער, שודאי אסור. ואין לנו להדורי אפירכי ולאפוקי שמעתא מדוכתא, אלא ודאי זה שאומר סוחט אדם לתוך הקדירה אבל לא לתוך הקערה בשבת אמרו, ושאמר רב חסדא ביו"ט הוא, ואין הלכה כמותם לא בשרת ולא ביו"ט הוא, ואין הלכה רמותם לא בשבת ולא ביו"ט, וכך קיבלנו מרבותינו. והא דתנא דבי מנשה דבר תורה אינו חייב אלא על דריכת זיתים ועובים

אשכול של ענבים לתוך הקדרה אבל לא לתוך הקערה. וכך פירושו, כל דבר הנסחט בקדירה הוא אוכל ומותר, ולתוך אשבול של ענוכים לתוך קהדרה אבל לא לתוך הקעורה. וכך פירושה, כד רבה הנחטם בקרידה הוא אוכל ומותר, ולתוך הקערה משקה הוא הואסרר, זורת אולתי הוא בשקה הוא הואסרר, זורת הוא האפילו סויטוטר בקערה שרי והא דאיתמר כבשים שסחטן אמר רב לגופן מותר וכר, דברים בשוטין הן ואין צריכין לפנים ולא לפני לפנים. אמנם צריכין אנו לבור כמי ההלכה לפיכך אנו מזכירין דברי כולן, גופא כבשים שסחטן, כגון ירקות וראשי לפתות וכרוב וכל הדומה להן, אמר רב לגופן מותר כלומר סחטן להסיר מימיהן ולאכלן מותר, אבל אם כוונתו למימיהן והוא צירן, פטור אבל אסור. ושלקות, כגון ירקות אמר אחד כבשים ואחד מקורם השבת ונשארו מימיהן בהן. וכך דגים מלוחין, בין לגופן בין למימיהן מותר. ושמואל אמר אחד כבשים ואחד שלקות, לגופן מותר למימיהן פותר למימיהן מותר למימיהן פותר למימיהן מותר למימיהן פותר למימיהן שור אולה לאומין היינה אולה לאומים ביום ואחד בשים מותר למימיהן שור אולה לאומים ביום הוא לאומים ביום מותר למימיהן פותר למימיהן פותר למימיהן שור אולה לאומים ביום הוא לאומים ביום מותר למימיהן פותר למימיהן שור אולה לאומים ביום מותר למימיהן שור אולה לאומים ביום הוא הוא ביום ביום מותר למימיהן פותר למימיהן מותר שהוא הוא ביום ביום הוארו לאומיה ביום מותר למימיהן פותר היותו אותר ביותן לאומים ביום הואר שלה ביום ביום מותר למימיהן פותר היותן אתר ביותן אם לאומים ביום הוארו שלה ביום מותר למימיהן מותר ביום מותר למימיהן שותר שלה ביום מותר ביותן אותר ביותן אותר ביותן אתר ביותן אותר ביותן אתר ביותן אתר ביותן אתר ביותן אתר ביותן אתר ביותן אתר ביותן הוא הוא בשנים ביותר ביותר ביותר ביותר ביותן אתר ביותר בי שלקות, לגופן מותר למימיהן פטור אבל אסור. ורי יותנן אמר אחד כבשים ואחד שלקות, לגופן מותר למימיהן ישאת. ומותרבון עלייהו מודטין כבשים בשבת לצורך השבת אבל לא למוצ"ש, דתרם ועובים לא יסחוט ואם סחט חטאת, קשיא לרב וקשיא לשמואל וקשיא לר" יוחנן. וכל אחד מהם מתרץ מתניתא דא לטעמיה ודבריהן פשוטין הן.

לעדות

תורה מלאכה ודריכת זיתים וענבים

הוא דהויא מלאכה אבל שאר דריכות

לאו אורחייהו בהכי ולאו מלאכה נינהו: